

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Karlovarský inspektorát – oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní umělecká škola, Nová Role, Nádražní 89

Nádražní 89, 362 25 Nová Role

Identifikátor školy: 600 002 616

Termín konání orientační inspekce: 13. – 16. ledna 2003

Čj.	052 06/02-4013
Signatura	oe2kw523

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Škola je právnickou osobou a je zřízena jako příspěvková organizace na dobu neurčitou. Zřizovatelem je Karlovarský kraj, Závodní 353/88, 360 21 Karlovy Vary. Do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení byla naposledy zařazena Rozhodnutím MŠMT, č. j. 25 374/01-21, s účinností od 30. 6. 2001. Škola má odloučená pracoviště v obcích Abertamy, Horní Blatná, Pernink, Potůčky.

V souladu s výše uvedeným Rozhodnutím MŠMT škola zajišťuje výuku žáků v hudebním oboru. Stanovená kapacita školy je 200 žáků. Počet žáků dle Výkazu o základní umělecké škole, Škol (MŠMT) V 24-01, podle stavu k 15. 10. 2002 činí 86 žáků, z toho ve výše uvedených odloučených pracovištích, pobočkách ZUŠ, se vzdělává 19 žáků.

Základy vzdělávání v hudebním oboru poskytuje škola především žákům města Nová Role, dále dojíždějícím z obce Mezirolí a v uvedených pobočkách.

Škola usiluje o navýšení počtu žáků, požádala o změnu v zařazení do sítě škol v souvislosti se záměrem otevření výtvarného oboru. Předpokládaný zájem o výtvarné činnosti se opírá o významnou tradici Nové Role ve výrobě porcelánu, podporu města i výrobního závodu. Hudební tradice se váže zejména k činnosti dechového orchestru. V současné době zaznamenává určitý útlum.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Hodnocení personálních podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.

Hodnocení materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v hudebním oboru v předmětech přípravná hudební výchova a hudební nauka, hra na klavír a elektronické klávesové nástroje, kytaru, dechové nástroje a komorní/soubořová hra.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Současné personální podmínky školy nejsou ve vztahu k požadavkům na plnění stanoveného obsahu a cílů vzdělávání příliš příznivé. Nutné zajištění vzdělávací nabídky vychází z daných možností, které neumožňují obsazení všech předmětů kvalifikovanými učiteli, případně využití jejich vlastní aprobace.

Přípravná hudební výchova a hudební nauka je vyučována dvěma učiteli bez náležité kvalifikace pro kolektivní výuku (3 hodiny) a jednou kvalifikovanou učitelkou bez větší pedagogické praxe pro hudební nauku (1 hodina). Celkové hudební dovednosti a zkušenosti pedagogů umožňují alespoň částečné plnění obsahových a výchovných cílů předmětů.

Hru na klavír (10 žáků) převzala kvalifikovaná učitelka - violistka, členka symfonického orchestru (situace je důsledkem tragického úmrtí kvalifikované učitelky). Škola nemá učitele pro zajištění náročnější klavírní korepetice. Hru na elektronické klávesové nástroje (15 žáků) vyučují dva kvalifikovaní učitelé (aprobace hra na klarinet s dobrou dovedností hry na klávesové nástroje a zkušený učitel hry na akordeon z praxí na tyto nástroje).

Hru na kytaru vyučují dva učitelé, z toho jeden nekvalifikovaný (10 žáků), další učitel s odborným vzděláním a životní praxí v oboru hry na žesťové nástroje a housle (8 žáků). (Nekvalifikovaný učitel je absolventem čtyřletého kurzu pro pracující při LŠU Praha, hlavní obor zpěv, povinný nástroj kytara).

Hru na dechové nástroje (celkem 27 žáků) vyučují dva kvalifikovaní učitelé, dále studující čtvrtého ročníku konzervatoře a nekvalifikovaný učitel. Chybou bylo přidělení hry na příčnou flétnu (1 žákyně) a klarinet (2 žáci) nekvalifikovanému učiteli, který např. hru na flétnu neovládá vůbec (ve škole jsou dva další vyučující hry na klarinet).

Při hodnocení personálních podmínek nelze opominout ojedinělou skutečnost, že ředitelka školy dosud nedosáhla potřebné kvalifikace. Ukončení požadovaného studia bylo stanoveno jako podmínka jejího setrvání ve funkci. Bylo zaznamenáno, že ředitelka je ostatními členy pedagogického sboru respektována, řízení školy probíhá na bázi nezbytné spolupráce.

Ke kladům výše uvedených podmínek patří dlouholeté praktické zkušenosti učitelů v oblasti práce s hudebními soubory, dovednosti hry na několik hudebních nástrojů, schopnost aranžování a úprav notových materiálů, rozvíjí se práce na PC se specifickým hudebním programem. Na druhé straně je nutné konstatovat, že dva učitelé jsou v důchodovém věku, jeden učitel je nevidomý (zajišťuje však i část výuky v pobočkách).

Ředitelka školy se postupně seznamuje se systémem vedení zaměstnanců, vytváří si vlastní styl, inovuje některé školní dokumenty, případně navazuje na předcházející praxi. To se týká např. pořádání pracovních porad a pořizování zápisů. Ty zatím postrádají výraznější obsahové rozlišení tzv. pracovních porad od ve školách obvyklé náplně pedagogických rad jako poradního orgánu ředitele, např. při projednání výroční zprávy, plánu práce, otázek hodnocení a klasifikace a další. Četnost porad je dostatečná.

V oblasti vzdělávání pedagogických pracovníků je stěžejní otázkou řádné dokončení studia v konzervatoři ředitelkou školy (nyní 4. ročník v oboru hry na klarinet). Pro další vzdělávání pedagogických pracovníků byly menší finanční prostředky využity. Nejedná se však o potřebný ucelenější systém dalšího vzdělávání, který by mohl v kladném smyslu posunout úroveň nekvalifikované nebo neaprobované výuky.

Ředitelka získává první zkušenosti i v oblasti kontrolní činnosti. Podkladem je Plán výchovně-vzdělávací činnosti a plán kontroly pro školní rok 2002/2003. Ten byl rozpracován na jednotlivé měsíce. Ředitelka si stanovila úkoly kontrol třídní dokumentace, plán hospitací a kontroly v oblasti materiálně-technických podmínek. Bylo zjištěno, že vzhledem k jejím dosud malým zkušenostem byla účinnost kontrol poměrně malá, a to zejména u školní dokumentace a v hodnocení výuky nekvalifikovaného učitele. Při své kontrolní činnosti se zaměřuje dále na osobní účast při interních a veřejných akcích školy, jejichž úroveň pak s učiteli hodnotí. Konkrétní přijaté závěry, např. v plánování, zaznamenány nebyly. Je však patrná zjevná snaha zvládat svoji roli i v této oblasti řízení školy.

Základní zásady odměňování pracovníků řeší Vnitřní platový předpis ZUŠ Nová Role, v článku 7 a 8 jsou uvedeny podmínky pro přidělení osobních příplatků a odměn. Kritéria kvality práce, jejich specifické určení vzhledem k místním podmínkám, zatím písemně zpracována nebyla. Přidělování nenárokových platů se však opírá o podložené důvody související s vykonáváním prací navíc a plněním úkolů nad rámec stanovených povinností učitele.

Provoz školy je zajišťován v rámci úvazku školnice (0,76 úvazku pro úklid a různé provozní práce). Jeden učitel vykonává ve vedlejších pracovních úvazcích činnost topiče plynového vytápění (0,33 úvazku). K zajištění podmínek řádného provozu školy významně přispívá vstřícná pomoc města Nová Role a technických služeb (opravy budovy, revize).

V podmínkách malé školy je organizační systém jednoduchý. Základem jsou denní osobní kontakty ředitelky s vyučujícími a ustálený systém porad. Třídní učitelé zodpovídají za notové archivy ve třídách. Přidělení dalších kompetencí jednotlivým pracovníkům řešeno nebylo a neodpovídá to potřebám ani možnostem (dva učitelé důchodového věku se svými pedagogickými úkoly, dojíždějící učitelka s hlavním úvazkem v KSO, nevidomý učitel, nekvalifikovaný učitel s částečným úvazkem topiče).

Ředitelka školy vydala k datu 1. 9. 2002 Vnitřní řád ZUŠ Nová Role. Pro zajištění pravidel řádné docházky žáků je obsahově vyhovující. Bod č. 2 o povinnosti každého žáka docházet na hodiny hlavního oboru, hudební nauky, komorní/soubořové hry není ve všech případech naplňován. Organizační řád s platností od 2. 9. 2002 byl pracovníky podepsán a obsahuje standardní povinnosti pracovníků školy v rámci platných právních norem.

Vnitřní informační systém ve vztahu k žákům i k rodičům využívá zápisy a písemná sdělení do žákovských sešitů. Běžné jsou osobní a telefonické kontakty. Informační panely instalovány nebyly. Rodiče se seznamují s činností školy při účasti na veřejných akcích, jejichž součástí jsou i pravidelné třídní přehrávky žáků. Využívají možností individuálních konzultací s učiteli. Ředitelka školy sděluje rodičům aktuální informace v průběhu pořádaných koncertů. Ve vztahu k širší veřejnosti škola pro prezentaci své činnosti využívá Novorolský zpravodaj (vydává městský úřad), městský rozhlas, místní kabelovou televizi (např. pro záznamy žákovských koncertů).

Komunikace se zřizovatelem je dosud realizována bez využívání elektronických médií.

Personální podmínky vyžadují nezbytné posílení celkové kvalifikovanosti výchovně-vzdělávací činnosti školy, ve svém celku byly vzhledem k předmětu inspekce hodnoceny stupněm průměrný.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Škola se nachází ve starší budově náležející městu Nová Role. Budovu poskytuje škole za bezplatný nájem a dle finančních možností provádí údržbu a opravy (např. střecha hlavní budovy). Přesto je zřejmé, že stav zařízení budovy a její vybavení jsou převážně zastaralé. Potřebná je mj. rekonstrukce WC pro žáky i učitele. Základní psychohygienické podmínky potřebné pro výuku jsou zajištěny - škola má plynové vytápění, zářivkové osvětlení. Nepodařilo se vyřešit kvalitnější vytápění v učebně hudební nauky. O čistotu prostředí je rovněž dbáno. Z estetického hlediska je prostředí školy, i přes snahu některých pracovníků, méně působivé.

V sedmdesátých letech byl přistaven víceúčelový rozměrný sál, který sloužil zejména dechovému orchestru. V současné době má škola pouze menší „taneční“ orchestr. Sál je využíván pro skupinovou výuku, hru na bicí nástroje a pro veřejné akce školy. Z tohoto hlediska má škola vynikající prostorové i akustické podmínky pro výše uvedenou činnost.

Vybavení školy běžnými učebními pomůckami, a to převážně staršími, umožňuje realizaci vzdělávacího programu hudebního oboru, současně se však jeví nezbytnost jeho postupné modernizace a dovybavení. Jedná se např. o rozšíření pomůcek pro hudební nauku, doplňování notového archivu o reedice starších a další nové tituly. Škola neodebírá odborný časopis. Klavírní oddělení má k dispozici starší nástroje, které jsou alespoň průběžně udržovány a laděny. K dispozici je přenosná elektronická Clavinova a několik keyboardů. Velmi dobře je vybaveno akordeonové oddělení, klesá však počet žáků nebo přecházejí na keyboardy. Dechové oddělení má několik nástrojů i pro zapůjčení žákům v počátcích výuky (příčnou flétnu, klarinet, trubku, saxofon a další, např. smyčcové nástroje). Nástroje jsou udržovány v dobrém stavu.

Učitelé využívají i osobních notových archivů, mnoho notových pomůcek sami zhotovují. Dva učitelé používali vlastní PC i tiskárnu. Škola nyní jeden repasovaný přístroj zakoupila a bude postupně využívat specifický hudební program. V posledním období byly zakoupeny nástroje a další pomůcky zejména pro nově založený taneční orchestr (altový saxofon, baskytara, reprodukční zařízení, notové stojany). Využití finančních prostředků bylo adekvátní v souladu s plánovaným záměrem školy. Finanční možnosti školy jsou v kapitole

učební pomůcky značně omezené. Využit byl i výtěžek ze školního plesu a příspěvky sponzorů. Škola se snaží o co nejefektivnější využívání finančních prostředků a v rámci možností se stará o postupnou modernizaci vybavení ve prospěch žáků a jejich výuky.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy jsou na průměrné úrovni.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY V HUDEBNÍM OBORU – V ODDĚLENÍ KLÁVESOVÉM, DECHOVÉM, KYTAROVÉM, AKORDEONOVÉM.

Realizace vzdělávacích programů

Kontrolou bylo zjištěno, že realizovaný **vzdělávací program** - výuka v hudebním oboru - **je v souladu se zařazením školy do sítě škol**, předškolních zařízení a školských zařízení dle Rozhodnutí MŠMT č.j. 25 374/01-21 s účinností od 30. 6. 2001.

Učební plány – škola vyučuje podle učebních plánů pro základní umělecké školy, vydaných MŠMT pod č.j. 18. 418/95-25 s účinností od 1. září 1995:

Individuální výuka je jednotně dotována jednou vyučovací hodinou týdně. Porušení učebního plánu z tohoto hlediska zjištěno nebylo. Možnost zvýšení této dotace výrazněji nadaným žákům nebyla využita.

Hudební nauka (kolektivní výuka) je zařazena pro žáky 1. – 5. a navíc také 6. – 7- ročníku. Skupiny žáků nedosahují učebními plány určeného minimálního počtu pro skupinovou výuku (10 – 20 žáků). Dle třídních knih byl celkový počet celkem 26 zapsaných žáků. Ten neodpovídá počtu žáků, pro něž je dle učebních plánů výuka předmětu povinná – cca 20 žáků neplní učební plán (počet se v průběhu školního roku může změnit). Skupinová výuka předmětu hudební nauka není zajištěna také v pobočkách. Zde bylo zjištěno porušení učebních plánů.

Komorní (souborová, orchestrální) hra – pouze jeden učitel má tento předmět v úvazku (1 hodina pro taneční orchestr). Tento stav není pro zajištění pravidelné práce se žáky v daném předmětu vyhovující. Z rozvrhu hodin a z další činnosti školy je však zřejmé, že komorní/souborová hra je realizována učiteli nad rámec jejich vyučovacího úvazku tak, aby většina žáků tento předmět absolvovala (ověřeno v dechovém, akordeonovém oddělení). Žáci jsou dále zapojováni do příležitostných nástrojových skupin a nacvičují souborovou hru v rámci příprav na veřejná vystoupení. Nástrojová souhra je nacvičována i v hodinách individuální výuky. Ve hře na klavír není zařazena u všech žáků stanovená součást předmětu – „komorní hra, doprovod“. Obdobně v kytarovém oddělení.

Učební osnovy – škola má platné učební osnovy z let 1980 – 1991 pro ZUŠ (dříve LŠU). Základní požadavky osnov s nezbytnou individuální úpravou rozsahu požadavků jsou ve výuce zohledňovány. Přesto byly zjištěny nedostatky v práci s těmito učebními dokumenty, ať již při plánování látky nebo v uplatnění požadavků osnov při postupových zkouškách žáků. Výrazný nedostatek a neplnění osnov byl konstatován ve výuce hry na dechové nástroje u nekvalifikovaného učitele.

Průkaznost povinné dokumentace vzhledem k průběhu a výsledkům vzdělávání – povinná dokumentace ve smyslu příslušné právní normy je vedena. Zjištěny byly některé formální nedostatky, např. zápisy tužkou, chybějící razítko (částečně byly odstraněny v průběhu inspekce). Konstatovány byly i obsahové nedostatky, snižující její celkovou vypovídací hodnotu vzhledem k průběhu a obsahu vzdělávání. Některé katalogy o průběhu studia nezachycují v úplnosti údaje o celkovém průběhu vzdělávání a klasifikaci žáka dle

příslušného učebního plánu, správné zařazení do ročníku (dechové oddělení). Protokoly o přijímání žáků a komisionálních zkouškách vykazovaly nedostatky v zápisech zkušební látky u postupových zkoušek žáků. V některých případech byly zjištěny značné odchylky od stanovených požadavků osnov. Zápisy z pedagogických rad nevypovídají dostatečně o projednávaných tématech vztahujících se ke vzdělávání a výchově žáků.

Celkově bylo zjištěno, že povinná dokumentace nezachycuje dostatečně průkazně průběh vzdělávání.

Systém kontroly naplňování učebních plánů a osnov – za krátkou dobu působení dosud studující ředitelky nemá systém kontroly dostatečnou účinnost, a to i přesto, že vykonává hospitace v hodinách, účastní se veškeré činnosti školy včetně ročníkových postupových a závěrečných zkoušek. Podstatou věci je dosud malá pedagogická a řídicí praxe, která navíc není opřena o studium získanou kvalifikaci.

Organizace a obsah výuky vzhledem k obecným cílům vzdělávání – škola se snaží o účinnou motivaci, vstřícnou komunikaci se žáky a tím i o vytváření co nejpříznivější atmosféry výuky. Tu zaměřuje převážně k dovednostem praktického muzicírování, veřejného vystupování. Vedle klasických skladeb zařazuje různorodý a pro žáky zajímavý repertoár populární hudby. Snaží se získávat další žáky, udržet jejich zájem a kladný vztah k hudebním aktivitám.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu (skupině předmětů)

Přípravná hudební výchova (PHV) a hudební nauka (HN)

Výuka byla sledována v PHV a ve spojeném 2. a 3. ročníku HN v I. stupni základního studia. V tomto školním roce vyučují uvedené předměty dvě učitelky poprvé. Jejich písemná příprava na výuku byla pečlivá, plánování učiva vychází z požadavků osnov. Ve specializované učebně pro výuku PHV a HN byla využita tabule s notovou osnovou, notové sešity, klavír a klarinet, některé malé rytmické doprovodné nástroje z orffovského instrumentáře. Na psychohygienu výuky nepříznivě působil celkový chlad ve třídě (s vytápěním třídy jsou trvalé potíže).

Při výuce PHV převládaly činnosti pěvecké, sluchové a rytmické. Jednou byla zařazena jednoduchá hudební hra. Teoretické znalosti (čtení a poznávání not a dynamických znamének) žáci vyvozovali na základě jejich praktického použití při zpěvu písní. Žáci s chutí a nadšením zpívali, plnili zadané úkoly. Učitelkou byli často chváleni. Stereotyp prováděných hudebních činností spolu s opakováním naučeného učiva nepřinášel žákům v průběhu výuky nové informace. Před ukončením hodiny byla žákům naznačena a stručně vysvětlena nová látka. Vzhledem k časovému omezení ji učitelka nemohla se žáky řádně procvičit. Kladem výuky byly spontánní reakce a zájem žáků, přátelská a radostná atmosféra.

V časovém plánu výuky HN (doloženo zápisy v třídní knize) převládalo hudebně-teoretické učivo. Ve sledované výuce byla probraná látka procvičována písemným testem s následnou společnou opravou. Učitelka připravila pro každého žáka notový papír se zapsanými otázkami a úkoly. K žákům přistupovala individuálně, odborně s nimi diskutovala. Žáci byli ukázněni, vykazovali dobré hudebně-teoretické znalosti. Při výuce panovala klidná, nestresující atmosféra.

Výuka přípravné hudební výchovy a hudební nauky měla průměrnou úroveň.

Hra na klavír

Předmět vyučuje jedna učitelka s aprobační hrou na violu. V individuálních studijních plánech žáků nejsou uvedeny všechny osnovami požadované složky hry. Ze zápisů v třídní knize lze vyčíst jejich zařazování (např. čtyřruční hra, elementární improvizace) v průběhu některých

hodin. Jen ojediněle je realizován klavírní doprovod. Při výuce bylo využíváno starší udržované křídlo a fond školního notového archivu. Třída byla cíleně větrána, příznivé akustické podmínky pozitivně podporovaly psychohygienu výuky.

Bezprostřední příprava učitelky na vyučování byla pečlivá. Na základě dobré znalosti žáků vhodně volila metody a formy práce k rozvíjení individuálních schopností žáků. Důraz byl kladen na vytváření a upevňování správných základních klavírních návyků, na uvolnění paží při hře, na technickou stránku hry. Ne vždy však sloužila technická cvičení svému účelu, spíše byla mechanicky opakována v jedné tónině. Studijní látka žáků nebyla vždy žánrově pestrá. Učitelka správně podporovala rytmické citění žáků, vedla je k poznání melodické linie i k odpovídajícímu frázování a dynamice. Učitelka byla trpělivá, vlídná, v hodině procvičovala se žáky problematické části skladeb. Velmi dobrá úroveň práce byla sledována při výuce žákyně II. stupně studia. Vhodně vybraný náročný repertoár jí byl přibližován odborně správným výkladem. Vyučující se snažila žáky průběžně motivovat, předejít jim alespoň části skladeb. Často žáky chválila, oceňovala každý dílčí pokrok. V hodinách panovala přátelská atmosféra.

Sledovaná výuka hry na klavír měla průměrnou úroveň.

Hra na elektronické klávesové nástroje

Výuka předmětu byla sledována u dvou vyučujících. Materiální podpora výuky je velmi dobrá, využívány jsou kvalitní nástroje značky Yamaha, Casio a Kawai i odpovídající pestrý notový materiál. Zařazovány jsou také skladby psané přímo jedním z učitelů. Školní nábytek je starší, různorodý. Prostředí učeben působí příznivě po stránce estetické. Dobře rozvrženým obsahem sólové výuky a dostatečným větráním tříd byly dodržovány zásady psychohygieny.

Plánování učiva sleduje průběžný rozvoj technických, přednesových a improvizčních schopností a dovedností žáka. Dbáno je rovněž na doprovodnou funkci nástroje a jeho uplatnění v komorní hře.

Výuka byla vyučujícími pečlivě připravena. Především byly dobře vybrány technické i přednesové skladby s ohledem na individuální schopnosti žáků. Učitelé dbali na vytváření správných nástrojových návyků, upevňování rytmického citění žáků. Využit byl také doprovod učitele na druhý nástroj. Žáci byli vedeni k samostatnosti především při ovládnutí a programování keyboardu. U mladších žáků slabší kvalita jejich přípravy na hodinu negativně ovlivnila průběh výuky, měla vliv také na malý rozsah probíraného učiva. U starší žákyně naopak její výborná příprava na výuku a hraný žánrově pestrý, bohatý repertoár dokumentoval její zájem o hru na nástroj i kvalitní pedagogickou práci učitele.

Dílčí vzorové ukázky hry učitelů byly pro žáky ve sledované výuce motivující. Přátelský i hudebně odborný vzájemný dialog a častá pochvala žáků vyučujícími vytvářely pozitivní atmosféru výuky.

Výuka hry na elektronické klávesové nástroje měla velmi dobrou úroveň.

Hra na kytaru

Výuka byla sledována při individuální výuce u dvou vyučujících. Plánování učiva žáků vychází z odborných dispozic učitelů – na jedné straně vyváženost studijní látky pro melodickou i akordickou složku hry, na druhé straně nepřiměřené požadavky. Při výuce byly využívány kvalitní nástroje, podnožky, vhodná notová literatura (často také vlastní notový materiál jednoho z učitelů). V učebnách je starší, různorodý nábytek, jedna třída je prostorově malá. Bylo dbáno na dostatečné větrání.

Ve sledované výuce se učitelé snažili od počátků hry na kytaru vytvářet u žáků správné elementární návyky, pěstovat hudební představivost (rytmickou, melodickou i harmonickou),

částečně i hudební paměť. U dvou učitelů byl patrný jejich rozdílný přístup k probírané látce. U pedagoga s mnohaletou praxí byly požadavky na žáky v souladu s osnovami, zadávaný bohatý, pestrý kytarový repertoár a okamžité využití nástrojových dovedností při souhře s učitelem. U druhého učitele se projevila jeho neodbornost v malém rozsahu zadávané látky a ve zcela nepřiměřených nárocích na začínajícího žáka prvního ročníku (např. požadavek hry velkého barré, když žák stěží zvládl hru stupnice v rozsahu dvou oktáv – osnovy požadují nácvik malého barré až ve třetím ročníku). Oba vyučující trpělivě procvičovali se žáky na podkladě analyzovaných nedostatků zadané úkoly v hodině. V průběhu výuky žáky motivovali, také jim názorně předehrávali. Často je povzbuzovali a chválili. Komunikace byla založená na vzájemné důvěře.

Výuka hry na kytaru měla průměrnou úroveň.

Hra na dechové nástroje (zobcovou a příčnou flétnu, klarinet, trubku), hra v orchestru

Předmět kromě dosud studující ředitelky školy (hra na klarinet ve 4. ročníku konzervatoře) vyučuje v téže aprobaci kvalifikovaný (nevidomý) učitel. Několik žáků vyučuje nekvalifikovaný učitel. V oboru žesťových nástrojů zde působí učitel s celoživotní všestrannou hudební praxí, odbornou způsobilost získal studiem na vojenské hudební škole.

Ve výuce hry na klarinet se v přípravě repertoáru a v odborném vedení žáků velmi dobře uplatnila odbornost a pedagogická zkušenost kvalifikovaného učitele, který zvládá klarinetovou látku z paměti a žáky též doprovází na klávesový nástroj. Podobně se vhodně uplatnila nástrojová dovednost ředitelky při nácviku klasické koncertantní skladby pro dva klarinety se žákem třídy výše zmíněného učitele. Zde se projevila i výrazně pozitivní motivační stimul pro žáka 4. ročníku.

Hru na příčnou flétnu a hru na klarinet, saxofon i zobcovou flétnu (celkem 6 žáků) vyučuje také nekvalifikovaný učitel (neprofesionální hudební vzdělání a odborné dovednosti získal v oboru zpěv, vyučuje i hru na kytaru). Ve sledované výuce hry na příčnou flétnu (pouze jedna žákyně) prokázal naprostou absenci potřebných odborných a metodických znalostí a dovedností (na nástroj sám nehraje) a tudíž nesplňuje ani nezákladnější předpoklady pro zdárné vedení žáka a plnění osnov. Situace je jen o málo lepší ve hře na klarinet (absolvoval LŠU), ale neprokázal alespoň vyšší amatérskou úroveň ve hře na tento nástroj. Obsahové zaměření výuky rovněž nesplňuje požadavky osnov.

Naopak zkušený muzikant, hráč na pozoun, tenorové nástroje, housle a hudební aranžér dává žákům k dispozici své bohaté celoživotní zkušenosti a hudební zápal, ve svém důchodovém věku hraje mimořádně zdatně na dechové nástroje i na housle. V tomto směru je vzorem svým žákům.

Studijní plány žáků byly v třídních knihách pro první pololetí školního roku zpracovány. Jejich funkčnost ve vztahu k průběhu výuky nebyla vždy dostatečně průkazná. Schopnost velmi dobré přípravy na výuku prokázali dva odborně fundovaní a zkušení učitelé zejména při výběru tištěné notové literatury i vlastních psaných materiálů. Ředitelka školy v přípravě vhodně vybrala látku pro nejmladší žákyni předškolního věku a pro žáka 1. stupně základního studia (v souladu s osnovami hry na klarinet). Nekvalifikovaný učitel se zaměřil pouze na hru hezkých klasických a populárních melodií za doprovodu kytary a na přehrávání partů tanečního orchestru. To vše je velmi dobře možné akceptovat jako dílčí součást studia v případě, že budou plněny základní obsahové požadavky osnov. Neodbornost výuky nelze obhájit ani snahou motivovat žáky k docházce do ZUŠ a ke hře na dechové nástroje co nejsnadnějším a nejzábavnějším způsobem.

Žáci dechového oddělení mají možnost zapůjčení nástrojů. Notové materiály byly žákům k dispozici, i když v dechovém oddělení chybí lépe vybavený archiv. Některé psané materiály nemohou plně nahradit potřebnou studijní literaturu. Standardní vybavení učeben bylo

zajištěno (pianina, keybordy, notové pulty, starší nábytek). Tepelné, světelné i akustické podmínky byly celkově vyhovující. Způsob výuky umožňoval mladším i starším žákům příznivé prožívání odpolední výuky s vyloučením nepřiměřené psychické či fyzické zátěže. Pouze v organizaci výuky zejména mladších žáků nebyla dosud uplatněna možnost rozdělení vyučovací hodiny na dvě kratší nástrojové lekce týdně (je záměrem ředitelky školy). Estetická úroveň prostředí některých učeben byla celkově nižší, než je v ZUŠ běžné (výrazně v případě „hudební dílny“ pro žesťové nástroje).

Kvalifikovaní učitelé dostatečně využívali nástrojů k názornému předehrávání látky a při vysvětlování nových problémů hry. Často hráli se žáky dohromady. Tím vhodně podporovali rozvíjení technického a současně i muzikálního projevu žáků (rytmus, intonace, dynamika). Metody výuky směřovaly spíše k osvojování dovedností pro všestranné amatérské muzicírování, méně byly zaznamenány snahy o umělecky náročnější nástrojový projev (např. žák na klarinet).

Výrazným kladem sledované výuky byla vstřícná komunikace učitelů se žáky (i nekvalifikovaný učitel), respektování jejich zájmu a názoru. Hodnocení sledovalo spíše motivační hledisko. Žáci pracovali převážně se zjevným zájmem a chutí, motivování zajímavým repertoárem, příkladem učitele a přípravami na různá veřejná vystoupení.

Hra v orchestru – škola se snaží vybudovat orchestr, ve kterém se uplatní žáci na dechové, bicí a elektronické nástroje. V současné době zde ze žáků hrají dva trumpetisté, dva klarinetisté, flétnistka a hráčka na saxofon. Soubor doplňují učitelé a dospělí hudebníci. Velký sál školy poskytuje vynikající prostorové a akustické podmínky, škola pořídila potřebné vybavení. Učitel dechového oddělení a vedoucí orchestru píše úpravy skladeb odpovídající současným možnostem souboru. Zahrnují jak klasická témata, tak skladby běžného tanečního repertoáru. Ve sledované výuce vedl zkoušku s naprostým přehledem a zkušeností. Bylo dbáno na dosažení co možná dobrého ladění a přesnosti souhry. Nižší úroveň hráčských dovedností z hlediska tónové kvality a nástrojové techniky má zatím sekce dřevěných dechových nástrojů. Žáci hráli soustředěně a s chutí, snažili se co nejlépe reagovat na pokyny dirigenta. Soubor je dobrým začátkem na cestě zkvalitnění výuky touto formou orchestrální hry, která má navíc i výrazný motivační stimul.

Vzhledem k dílčím a částečně i výrazným nedostatkům neměla četná pozitiva výraznou převahu a tak celkové hodnocení odpovídá stupni průměrný.

Hra na akordeon, komorní hra

Škola má tradici i dobré podmínky pro výuku hry na akordeony, v posledním období však výrazně poklesl počet žáků – dle výkazu k 15. 10. 2002 to byli 4 žáci, z nichž i další inklinují více ke hře na elektronické klávesové nástroje.

Předmět vyučuje kvalifikovaný zkušený učitel (bývalý ředitel školy). Materiální vybavení třídy je jedno z nejlepších ve škole – žákům jsou k dispozici udržované nástroje (včetně keybordy) a bohatě vybavený notový archiv. Studijní plány žáků celkově dostatečně korespondovaly s požadavky osnov, i když v případě méně nadaného žáka bylo např. množství plánovaného učiva stupnic pro 1. pololetí evidentně nepřiměřené a požadavek osnov dokonce přesahovalo. Výběr hraného repertoáru vycházel převážně ze starších titulů hodnotné akordeonové literatury a poskytoval dostatek možností pro rozvíjení technického i muzikálního rozvoje žáků. Ve třídě měli k dispozici nástroje různé velikosti pro sólovou a komorní hru (v případě zájmu jim byla umožněna hra na keybord).

Při práci s nadanějším žákem učitel uplatnil své zkušenosti a nástrojovou erudici v ukázkách objasňujících hudební styl a frázování částí skladeb. Hudební prožitek vhodně podpořil souhrou se žákem za doprovodu keybordy. Tím byl mj. pěstován smysl pro přesné tempo. Žák

(přestoupil ze ZUŠ Nejdek) měl dobré základní návyky, nástrojové dovednosti umožňující jejich další rozvoj v duchu požadavků osnov. Pracoval soustředěně a se zájmem. Na druhé straně výukový postup práce s méně nadaným žákem nevedl ani k průměrnému výsledku. Pro pochopení rytmu i melodického průběhu skladby bylo málo efektivní stereotypní dělení počítání dob i tam, kde to jasné metrum skladby nevyžadovalo. Nebyly tak vytvořeny potřebné předpoklady pro úspěšnou domácí přípravu.

Učitel nad rámec svého úvazku vyučuje i hodinu komorní hry. I zde má k dispozici dostatek vhodných skladeb různých autorů. Návuk a souhra partů narážela na malou nástrojovou pohotovost žáků, mj. problémy prstokladů, rytmického cítění a na nedostatečnou domácí přípravu. I zde se projeví nedostatky ve způsobu objasňování a návuku rytmické složky, která je pro následnou souhru podstatná. Méně pozitivní motivace ze strany vyučujícího nevytvářela příliš radostnou atmosféru pro společné muzicírování.

Výuka hry na akordeon a komorní hra měly celkově průměrnou úroveň.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Standardním způsobem průběžného ověřování dosažených ročníkových výsledků jsou, v souladu s vyhláškou o základních uměleckých školách, postupové a závěrečné zkoušky žáků. Tyto komisionální zkoušky jsou prováděny a příslušné protokoly vedeny. Z protokolů vyplývá, že žáci jsou hodnoceni formou klasifikace a zpravidla také postupují do vyššího ročníku. Úroveň těchto zkoušek částečně zpochybňují nedostatky ve vedení zápisů, v některých případech např. nedostatečná zkušební látka. Nebylo vždy zřejmé, zda hodnotící kritéria dostatečně vycházejí z požadavků osnov. Zpracována byla „Tabulku výsledků hodnocení ve šk. r. 20001/2002“, která shrnuje dosažený prospěch žáků – celkem 63 žáků prospělo s vyznamenáním, 19 žáků prospělo, žádný nebyl hodnocen stupněm – neprospěl. Ředitelka se účastní interních a veřejných akcí školy. Aktuální hodnocení probíhá formou ústního zhodnocení úrovně dané akce, výkonů žáků.

Systém hodnocení dosahovaných výsledků vzdělávání a výchovy do jisté míry existuje, postrádá však náročněji formulovaná kritéria vycházející ze stanovených cílů základního uměleckého vzdělávání.

Celkové hodnocení průběhu vzdělávání

Určujícím faktorem limitujícím současné možnosti školy z hlediska úrovně vzdělávání a výchovy jsou personální podmínky. Jedná se především o nemalý podíl výuky bez získané kvalifikace nebo mimo vlastní odbornou aprobaci (hra na kytaru, částečně dechové nástroje, klavír). Na jedné straně je část výuky zajištěna zkušenými kvalifikovanými učiteli (dechové nástroje, akordeon), na druhé straně je vyučováno bez větší pedagogické zkušenosti (přípravná hudební výchova, hudební nauka). Materiální podmínky školy, vybavení učebními pomůckami, umožňují realizaci stanovených cílů vzdělávání, ale vyžadují postupnou inovaci a doplňování, pokud to umožňují celkově skromnější finanční prostředky. Vynikající prostorové podmínky má škola ve velkém sálu - vhodný zejména pro větší orchestr. Vzdělávání a výchova jsou charakterizovány výrazně vstřícným přístupem k žákům.

Na podkladě všech hodnocených kritérií byla konstatována průměrná úroveň vzdělávání a výchovy.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Kontrolou byl ověřen soulad zařazení do sítě škol se zřizovací listinou.

Škola má ve městě svoji tradici, dříve byla hodně spojována s činností dechového orchestru. Nyní se ve změněných podmínkách snaží na tyto tradice navázat a prezentovat se jako součást systému vzdělávání, výchovy a místní kultury.

V sále školy, případně v kině v Nové Roli, pořádá vystoupení žáků s učiteli pro mateřské, základní školy, spolupracuje s domem dětí a mládeže. Žáci školy vystupují na místních a okolních regionálních akcích. Založený taneční orchestr se za pomoci učitelů a dospělých hudebníků prezentoval na hudebním plese ZUŠ.

Škola nachází účinnou podporu ze strany města i dalších subjektů, včetně určité sponzorské pomoci.

Za poslední období nebyly předloženy údaje o úspěších školy v soutěžích nebo v přijetí žáka k dalšímu studiu. Byla pouze vzpomenua účast dvou žákyň v soutěži Karlovarský hlas a účast malého souboru s dechovými nástroji na přehlídce dechových orchestrů ve Žluticích.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí MŠMT č.j. 25 374/01-21, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 30. 6. 2001
- Zřizovací listina vydaná Karlovarským krajem
- Výkaz o základní umělecké škole podle stavu k 15. 10. 2002 a příloha k výkazu
- Výroční zpráva o činnosti školy ZUŠ Nová Role ve školním roce 2001/2002
- Plán výchovně-vzdělávací činnosti, rok 2003-01-21 Plán kontroly a hospitací, školní rok 2002/2003-01-21
- Vnitřní řád ZUŠ Nová Role
- Třídní kniha pro individuální výuku – hudební obor
- Třídní knihy pro skupinové vyučování
- Výkaz žáků a vyučovaných hodin
- Katalogy o průběhu studia – hudební obor
- Protokoly o přijímání žáků a komisionálních zkouškách
- Rozvrhy hodin podle žáků a vyučovaných předmětů
- Záznamy z porad/pedagogických rad
- Školní řád
- Organizační řád
- Personální struktura školy – ID ČŠI
- Tabulka výsledků hodnocení ve šk. r. 2001/2002 – materiál ředitelky školy
- Kronika školy

ZÁVĚR

Z hlediska personálních podmínek, stěžejních pro zkvalitnění úrovně vzdělávání, se škola nachází v poměrně složité situaci. Dosud studující a tedy nekvalifikovaná ředitelka s nižší mírou pedagogické praxe je postavena před mnoho závažných úkolů. Kromě úspěšného dokončení vlastního studia se jedná především o nezbytné posílení plně odborné výuky a současně omezení míry neaprobované a nekvalifikované výuky. Po ročním působení ředitelky ve funkci nebyly za stávajících podmínek dosud vytvořeny plně funkční kontrolní mechanismy. Je žádoucí, aby první pozitivní kroky byly učiněny v blízkém časovém horizontu. Současné personální podmínky částečně umožňují dosahování potřebné kvality vzdělávání na podkladě nezbytné odbornosti a pedagogických zkušeností. Na druhé straně nejsou plněny všechny odborné předpoklady kvalitní výuky a vyskytly se jednotlivé případy nevyhovující úrovně vzdělávání.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy v zásadě umožňují realizování stanovených cílů. Vyžadují promyšlené stanovení priorit při inovaci, modernizaci, doplňování vybavení školy učebními pomůckami, zlepšování celkového prostředí školy, učeben a technického stavu a vybavení budovy. Posledně jmenované se daří uskutečňovat za velmi dobré spolupráce s městem Nová Role.

Sledovaný průběh i dílčí výsledky vzdělávání a výchovy úzce korespondují s výše popsány podmínkami. Část výuky vedená kvalifikovanými učiteli v dechovém, klávesovém oddělení měla náležitou úroveň (hra na klarinet, trubku, elektronické klávesové nástroje, akordeon v jednom případě). Méně pedagogických zkušeností a neaprobovaná výuka (předměty hudební nauka, hra na klavír) splňují při veškeré dobré snaze cíle vzdělávání pouze částečně, představují průměrnou úroveň s klady i nedostatky. V nekvalifikované výuce byly v jednotlivých případech prokázány závažné odborné a obsahové nedostatky, směřující na samý okraj a spíše již za hranice těch odborných kritérií, která ještě odpovídají osnovami stanoveným cílům a obsahu základního uměleckého vzdělávání. Tyto ústupky nejsou obhajitelné ani dobře míněnými snahami o získání a udržení potřebného počtu žáků.

Kladem veškeré sledované pedagogické činnosti je výrazně převažující vstřícný a respektující přístup vyučujících k žákům při zachování potřebné odbornosti výuky, práce nad rámec vyučovací povinnosti – komorní a souborová hra, veřejná činnost školy. Nadějně se rozvíjí činnost založeného „tanečního orchestru“ školy.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jindřich Beš'ák
Členové týmu	Marie Kučerová
Další zaměstnanci ČŠI	Libuše Fuksová, Jarmila Šurová	

V Plzni dne 24. ledna 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 30. 1. 2003

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu Podpis
Titul, jméno a příjmení

Květa Marková

.....

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Nelze hodnotit	—
Nebylo hodnoceno	—

Další adresáti inspekční zprávy

Následující tabulky se neodesílají, slouží pro interní potřebu ČŠI.

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství , Závodní 353/88, 360 21 Karlovy Vary	17. 2. 2003	
Zřizovatel Karlovarský kraj, Závodní 353/88, 360 21 Karlovy Vary	dtto	

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
–	–	Připomínky nebyly podány.

